

دانشکده علوم قضایی و خدمات اداری

پایان نامه جهت دریافت مدرک کارشناسی ارشد

حقوق و جزا و جرم شناسی

موضوع :

سقط جنین پزشکی در حقوق ایران

استاد راهنما :

جناب آقای دکتر ناصر قاسمی

استاد مشاور :

جناب آقای دکتر احمد اسماعیل تبار

نگارنده :

منصور یوسف زاده نجف آبادی

خرداد ماه ۱۳۸۸

تقدیم بہ یگانہ زوجین کرامی اسلام ، حضرت فاطمہ زہرا سلام اللہ علیہ و
حضرت امیر المؤمنین علیہ السلام ، کہ فرزند دلہندشان ، محسن را ، مظلومانہ بین
دردیوار کشند.

« من لم يشكر المخلوق لم يشكر الخالق »

نگارنده بر خود واجب و لازم می داند که از تمامی زحمات و راهنمایی های دلسوزانه و عالمانه استاد راهنما جناب آقای دکتر ناصر قاسمی و تمامی زحمات و مشاوره های راه گشا و تخصصی استاد مشاور جناب آقای دکتر احمد اسماعیل تبار کمال تشکر و قدردانی را بنماید.

همچنین از تمامی عزیزانی که به هر نحو بنده را در نگارش این پایان نامه یاری نمودند کمال سپاسگذاری به عمل می آید. امید است استفاده کنندگان از این پایان نامه با دعای خیر خود جبران زحمات این عزیزان را بنمایند.

چکیده

سقط جنین جرم جدید و انحراف اجتماعی تازه ای نمی باشد. این عمل در تمام طول تاریخ وجود داشته و همزاد بشر بوده است. پیشینه های موجود در این زمینه مؤید این مطلب می باشد. به طور کلی سقط جنین به دو صورت جنایی و پزشکی (درمانی) انجام می پذیرد. در خصوص سقط جنین پزشکی، فتوهای فقها و به تبع آن نظریات حقوقدانان بسیار مختلف و متنوع است. فتواها و نظریات در این زمینه از ممنوع بودن مطلق سقط جنین تا آزادی مطلق این عمل بیان شده اند.

در مورد سقط جنین درمانی بین فقهای امامیه و فقهای اهل سنت اختلاف نظر شدیدی وجود دارد. تحولات قانونی و دوران قانونگذاری در این خصوص نیز، گویای اختلاف نظر شدید در این مسئله می باشد.

تحولات و دوران قانونگذاری در خصوص سقط جنین پزشکی در حقوق ایران را می توان به چهار دوره تقسیم نمود، یک دوره آن مربوط به قبل از پیروزی انقلاب اسلامی ایران و سه دوره ی آن مربوط به پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران می باشد. در آخرین مرحله قانونگذاری مسئولان کشور با توجه به عوارض و مسائل ناشی از سقط جنین جنایی و خلأ قانونی در این زمینه - که آمارهای موجود مبین آن می باشد - به تکاپو و چاره اندیشی افتادند و سرانجام در سال ۱۳۸۴ قانون سقط درمانی توسط مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

اندیکاسیون های سقط جنین، ارائه شده از سوی سازمان پزشکی قانونی کشور به دو دسته اندیکاسیون های سقط جنین در بیماری های مادر و اندیکاسیون های سقط جنین در بیماری ها و ناهنجاری های جنینی تقسیم می شوند.

در حال حاضر بیش از پنجاه مورد اندیکاسیون های سقط جنین مورد شناسایی قرار گرفته و از سوی سازمان پزشکی قانونی کشور معرفی شده است. در این موارد پس از طی مراحل قانونی قبل از ولوج روح، مجوز سقط جنین صادر می شود.

واژه های کلیدی: جنین، سقط جنین جنائی، سقط جنین پزشکی، فتوهای فقها، نظریات،

اندیکاسیون های سقط جنین .

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
	بخش اول :
۸	مفاهیم، پیشینه، بررسی آماری و مباحث فقهی سقط جنین پزشکی در حقوق ایران
۹	۱-۱- مفاهیم
۹	۱-۱-۱- مفهوم جنین
۹	۱-۱-۱-۱- مفهوم لغوی
۱۰	۱-۱-۱-۲- مفهوم فقهی
۱۱	۱-۱-۱-۳- مفهوم حقوقی
۱۲	۱-۱-۱-۴- مفهوم پزشکی
۱۳	۱-۱-۲- مفهوم سقط جنین
۱۳	۱-۱-۲-۱- مفهوم لغوی
۱۴	۱-۱-۲-۲- مفهوم فقهی
۱۵	۱-۱-۲-۳- مفهوم حقوقی
۱۷	۱-۱-۲-۴- مفهوم پزشکی
۱۹	۲-۱- پیشینه سقط جنین و بررسی آماری آن
۱۹	۲-۱-۱- پیشینه سقط جنین
۲۴	۲-۱-۲- بررسی آماری سقط

۲۸.....	۳-۱- انواع سقط جنین از نظر عوامل ایجاد
۲۸.....	۱-۳-۱- سقط جنین خود به خودی
۲۹.....	۲-۳-۱- سقط جنین القایی
۲۹.....	۱-۲-۳-۱- سقط جنین پزشکی
۳۱.....	۲-۲-۳-۱- سقط جنین جنایی
۳۱.....	۴-۱- سقط جنین پزشکی در فقه اسلامی
۳۲.....	۱-۴-۱- دیدگاه های فقهای امامیه
۳۲.....	۱-۱-۴-۱- حرمت مطلق سقط جنین
۳۳.....	۲-۱-۴-۱- موارد استثناء
۳۶.....	۲-۴-۱- دیدگاه فقهای اهل سنت
۳۶.....	۱-۲-۴-۱- سقط جنین پیش از چهار ماهگی
۳۹.....	۲-۲-۴-۱- سقط جنین پس از چهار ماهگی

بخش دوم:

۴۵.....	نظریات و تحولات قانونی سقط جنین پزشکی در حقوق ایران
۴۶.....	۱-۲- نظریات
۴۷.....	۱-۱-۲- نظریه تقدس حیات

عنوان

صفحه

۲-۱-۲- نظریه آزادی اراده.....	۴۹
۲-۱-۳- نظریه ارزش سرمایه.....	۵۳
۲-۱-۴- نظریه هویت ناطق.....	۵۷
۲-۲- تحولات قانونی سقط جنین پزشکی در حقوق ایران.....	۶۰
۲-۲-۱- دوره اول قانونگذاری.....	۶۰
۲-۲-۱-۱- قانون مجازات عمومی مصوب ۱۳۰۴، اصلاحی ۱۳۵۲.....	۶۰
۲-۲-۱-۲- آیین نامه اجرایی بند ۳ ماده ۴۲ قانون مجازات عمومی مصوب ۱۳۵۵، اصلاحی ۱۳۵۷.....	۶۳
۲-۲-۲- دوره دوم قانونگذاری.....	۶۹
۲-۲-۲-۱- قانون دیات مصوب ۱۳۶۱ و قانون تعزیرات مصوب ۱۳۶۲.....	۷۱
۲-۲-۲-۲- موارد معافیت و تجویز سقط جنین در قانون دیات مصوب ۱۳۶۱ و قانون تعزیرات مصوب ۱۳۶۲.....	۷۲
۲-۲-۳- دوره سوم قانونگذاری.....	۷۶
۲-۲-۳-۱- قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰ و ۱۳۷۵.....	۷۹
۲-۲-۳-۲- موارد معافیت و تجویز سقط جنین در قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰ و ۱۳۷۵.....	۸۱
۲-۲-۴- دوره چهارم قانونگذاری.....	۸۵

عنوان

صفحه

۸۶.....	۱-۴-۲-۲- ماده واحد قانون سقط درمانی مصوب ۱۳۸۴ / ۳ / ۱۰
۸۸.....	۲-۴-۲-۲- دستورالعمل اجرایی قانون سقط درمانی
۸۹.....	۱-۲-۴-۲-۲- تعریف عناوین مطرح در قانون
۹۰.....	۲-۲-۴-۲-۲- مراحل بررسی و صدور مجوز سقط جنین درمانی
۹۲.....	۳-۴-۲-۲- اندیکاسیون های سقط جنین درمانی
۹۲.....	۱-۳-۴-۲-۲- اندیکاسیون های سقط جنین در بیماری های مادر
۹۵.....	۲-۳-۴-۲-۲- اندیکاسیون های سقط جنین در بیماری ها و ناهنجاری های جنین
۹۸.....	نتیجه گیری
۱۰۰.....	پیشنهادها
۱۰۲.....	فهرست منابع

مقدمه

به طور قطع و یقین انجام هر فعالیتی مستلزم تهیه مقدماتی می باشد. اگر فعالیت و تلاش انسان در چارچوب شیوه ای نظام مند و بر اساس قواعد شناخته شده در جامعه بشری نباشد ، با وجود فعالیت و تلاش فراوان ، نتیجه و محصول آن تلاش نامطلوب و غیر مفید خواهد بود. چه بسا با به کار بردن قواعد شناخته شده و شیوه ای نظام مند در کوتاه ترین زمان و با کمترین تلاش ، نتیجه مطلوب و مفید به دست آید.

در رابطه با امر تحقیق نیز همین قاعده حاکم می باشد. از این رو در مقدمه این پایان نامه به تشریح و توضیح ضرورت ، اهداف و انگیزه انتخاب موضوع ، قلمرو تحقیق ، سوالات تحقیق، فرضیه های تحقیق ، پیشینه تحقیق ، روش تحقیق ، نوآوری های تحقیق و ساختار تحقیق یا همان طرح اجمالی پایان نامه پرداخته می شود.

۱- ضرورت ، اهداف و انگیزه انتخاب موضوع

سقط جنین موضوعی است که در میان همه جوامع از زمان های اولیه تاکنون مطرح بوده است و روز به روز با توجه به تحولات پزشکی ، اجتماعی و سایر تحولات بر اهمیت توجه به این مسئله افزوده شده است. مذاهب دینی و فقهای اسلامی و به تبع آن ها حقوقدانان نیز در خصوص مسئله سقط جنین دیدگاه های متفاوتی دارند دیدگاه ها در مورد سقط جنین پزشکی به مراتب با اختلاف نظر شدیدتری مواجه می باشد.

تحولات قانونی در این زمینه و تصویب قانون سقط درمانی در سال ۱۳۸۴ توسط مجلس شورای اسلامی و وجود بیش از پنجاه مورد اندیکاسیون های سقط جنین بر اهمیت موضوع افزوده و مبین انگیزه انتخاب موضوع می باشد.

بر این اساس ، این موضوع برای تحقیق و پژوهش انتخاب شده است تا از این طریق تفحص بیشتری انجام شود و قدمی در راستای نیل به تبیین حقیقت موضوع مذکور برداشته شود.

۲- قلمرو تحقیق

سقط جنین در حقوق جزای ایران در قسمت مربوط به حقوق جزای اختصاصی قابل بررسی می باشد. ولیکن لازم به ذکر است که میان حقوق جزای اختصاصی و حقوق جزای عمومی ارتباط محکم و تنگاتنگ وجود دارد. زیرا امکان فهم و بررسی موضوعات حقوق جزای اختصاصی منوط به درک مبانی حقوق جزا می باشد و اتصال این دو رشته از یکدیگر به حوزه مطالعات نظری منحصر می باشد.

در حقوق جزای اختصاصی جرایم به سه دسته تقسیم می شوند که شامل جرایم علیه اشخاص ، جرایم علیه اموال و مالکیت و جرایم علیه امنیت و آسایش عمومی می باشد. همه حقوقدانان سقط جنین را در زیرمجموعه جرایم علیه اشخاص مطرح می کنند. به عبارت دیگر ، جرایم علیه اشخاص دارای موضوعات متعددی است که سقط جنین نیز یکی از این

موضوعات می باشد. بدیهی است که سقط جنین پزشکی یا همان سقط درمانی در خلال همین قسمت مورد بررسی قرار می گیرد.

در این تحقیق از میان موضوعات مختلف مرتبط با سقط جنین به بررسی سقط جنین پزشکی در قلمرو قوانین و حقوق ایران پرداخته می شود که در خلال موضوع مبانی فقهی مسئله با تأکید بر فقه پویای امامیه بررسی می شود. از نظر قلمرو زمانی نیز قوانین و حقوق ایران قبل از پیروزی انقلاب اسلامی و بعد از آن بررسی می شود.

۳- سوالات تحقیق

مهمترین سوالاتی که این تحقیق در راستای پژوهش و پاسخگویی در مورد آنهاست

عبارتند از:

الف. در رهگذر سقط جنین درمانی چه مبانی و توجیهاتی وجود دارد؟

ب. مبانی فقهی و حقوقی که سقط جنین درمانی را مجاز می نماید، چیست؟

ج. موارد پزشکی که مجوز سقط جنین درمانی هستند، کدامند؟

د. راهکارهای گسترش و تسهیل سقط جنین درمانی و مقابله با سقط جنین جنایی

چیست؟

۴- فرضیه های تحقیق

فرضیه هایی که در این تحقیق فرا روی محقق قرار دارند عبارتند از :

الف - در رهگذر سقط جنین درمانی مبانی و توجیهاات فقهی، حقوقی و پزشکی وجود دارند.

ب - به طور کلی قواعد نفی حرج، نفی ضرر و تزاحم ، مبانی فقهی و حقوقی هستند که سقط جنین درمانی را مجاز می نمایند.

ج - اندیکاسیون های سقط جنین که شامل بیماری های مادر و بیماری ها و ناهنجاری های جنینی می باشد، موارد پزشکی مجاز کننده سقط جنین درمانی هستند.

د - راهکارهای گسترش و تسهیل سقط جنین درمانی و مقابله باسقط جنین جنایی گوناگون بوده و تنها در حوزه حقوق کیفری نمی باشد و با ایجاد بسترهای مناسب می توان این پدیده را به حوزه های علوم پزشکی و سایر حوزه های علوم انسانی هدایت نمود و از طریق این حوزه ها به این مسئله پرداخت.

۵- پیشینه تحقیق

همان طور که اشاره شد سقط جنین موضوعی است که از زمان های اولیه تاکنون در تمام طول تاریخ بشر مطرح بوده است از این رو بحث و بررسی در این خصوص ، در تمام طول تاریخ بشر وجود داشته است. لیکن سقط جنین پزشکی موضوعی بدیع و جدید می باشد که به

خصوص در سال های اخیر مورد توجه ویژه ای قرار گرفته است ، تا آن جا که تحقیق شده است تاکنون سقط جنین از جنبه فقهی ، حقوقی و پزشکی به صورت توأمان مورد بررسی قرار نگرفته است. اما در خصوص سقط جنین و موضوعات مرتبط با آن کتاب ها ، پایان نامه ها ، مقاله ها و آدرس های الکترونیکی فراوانی وجود دارد. همچنین در این خصوص کنفرانس ها و سخنرانی های زیادی برگزار شده است.

۶- روش تحقیق

برای انجام هر فعالیت تحقیقی ، روش مخصوص به موضوع آن به کار گرفته می شود. این تحقیق با توجه به موضوع آن به روش توصیفی - تحلیلی انجام می شود. و با بهره گیری از قرآن کریم ، منابع فقهی ، کتاب های حقوقی ، قوانین و مقررات ، مقاله ها ، پایان نامه ها ، آدرس های الکترونیکی و سایر منابع موجود به تحلیل و بررسی موضوع پرداخته می شود. همچنین نظریات متخصصان و صاحب نظران برای تحلیل فنی و تخصصی موضوعات مورد استفاده قرار می گیرد.

۷- نوآوری های تحقیق

همان طور که اشاره شد موضوع سقط جنین پزشکی بدیع و جدید می باشد که به خصوص در سال های اخیر مورد توجه ویژه ای قرار گرفته است. تحقیق در خصوص مبانی

فقهی و حقوقی سقط جنین درمانی همراه با تحلیل پزشکی مسئله ، از نوآوری های تحقیق می باشد. از دیگر نوآوری های این تحقیق می توان به تحلیل و بررسی ماده واحد قانون سقط درمانی و اندیکاسیون های سقط جنین اشاره نمود.

۸- ساختار تحقیق (طرح اجمالی پایان نامه)

این پایان نامه در دو بخش تنظیم شده است. در بخش اول مفاهیم و مباحث بنیایی بیان شده است . در ضمن این بخش مفهوم جنین و سقط جنین از دیدگاه لغوی ، فقهی ، حقوقی و پزشکی بیان شده است. پس از آن پیشینه سقط جنین ، بررسی شده است. سپس با ارائه آمارهای موجود در این خصوص به بررسی آماری سقط جنین پرداخته شده است. در ادامه انواع سقط جنین از نظر عوامل ایجاد کننده که شامل سقط جنین خودبه خودی و سقط جنین القایی می شود ، بیان شده است. سقط جنین القایی نیز به سقط جنین پزشکی و جنایی تقسیم می شود که این موارد نیز بررسی شده اند. مباحث پایانی این بخش از پایان نامه به بررسی سقط جنین پزشکی در فقه اسلامی و بیان دیدگاه فقهای امامیه و فقهای اهل سنت در این زمینه اختصاص یافته است.

در بخش دوم پایان نامه ، نظریات و تحولات قانونی سقط جنین پزشکی در حقوق ایران بررسی شده است. در بحث از نظریات موجود در خصوص سقط جنین ضمن بیان دیدگاه های صاحب نظران ، نظریات تقدس حیات ، آزادی اراده ، ارزش سرمایه و هویت ، ناطق تحلیل و

بررسی شده اند. در ادامه همین بخش تحولات قانونی سقط جنین پزشکی در حقوق ایران که شامل چهار دوره قانونگذاری می شود ، بیان شده است. در دوره اول قانونگذاری ، قانون مجازات عمومی مصوب ۱۳۰۴ ، اصلاحی ۱۳۵۲ و آیین نامه اجرایی بند ۳ ماده ۴۲ قانون مجازات عمومی مصوب ۱۳۵۵ ، اصلاحی ۱۳۵۷ بررسی شده است. در دوره دوم قانونگذاری به تحلیل قانون دیات مصوب ۱۳۶۱ و قانون تعزیرات مصوب ۱۳۶۲ و موارد معافیت و تجویز سقط جنین در این قوانین پرداخته شده است. در دوره سوم قانونگذاری ، قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰ و ۱۳۷۵ و موارد معافیت و تجویز سقط جنین در این قوانین بیان شده است. در پایان این بخش از پایان نامه ضمن تحلیل ماده واحد قانون سقط درمانی مصوب ۱۳۸۴ / ۳ / ۱۰ مجلس شورای اسلامی و دستورالعمل اجرایی این قانون ، عناوین مطرح در قانون و مراحل بررسی و صدور مجوز سقط جنین درمانی بیان شده است. مباحث پایانی به اندیکاسیون های سقط جنین درمانی که شامل اندیکاسیون های سقط جنین در بیماری های مادر و اندیکاسیون های سقط جنین در بیماری ها و ناهنجاری های جنینی می باشد ، اختصاص یافته است.

پس از ذکر مطالب پایان نامه در دو بخش ، به نتیجه گیری از مطالب مطرح شده پرداخته شده است. سپس پیشنهادهایی ارائه گردیده و در آخر هم فهرست منابع مورد استفاده بیان شده است .

بخش اول :

مفاهیم، پیشینه ، بررسی آماری و مباحث

فقهی سقط جنین پزشکی در حقوق ایران

۱-۱- مفاهیم

برای تبیین و درک هر موضوعی ابتدا باید تعریفی از آن ارائه نمود. از طرفی چون قانونگذار ایران از جنین و سقط جنین تعریف و مفهومی بیان نکرده است، می توان با بررسی تعاریف لغوی، فقهی، حقوقی و پزشکی از این عناوین به نتیجه ای رسید.

۱-۱-۱- مفهوم جنین

مفهوم جنین را می توان از منظر لغوی، فقهی، حقوقی و پزشکی بیان نمود که در ادامه به این مفاهیم پرداخته می شود.

۱-۱-۱-۱- مفهوم لغوی

واژه جنین در لغت به معنای هر چیز پوشیده و مستور بیان شده است. این واژه از فعل ماضی «جن» به معنای «پوشاند» گرفته شده است. اجتنان به معنای استتار و کلمه جن به معنای موجود مخفی و نادیدنی به کار می رود.

در فرهنگ دهخدا مفهوم واژه جنین این گونه بیان شده است: «جنین به معنی مرده در

گور و هر چیز پوشیده، بچه اندر شکم و بچه ای که در شکم مادر باشد.»^۱

۱- علی اکبر دهخدا، «فرهنگ دهخدا»، جلد شانزدهم، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۳۸، ص ۱۳۲.

در فرهنگ لغت عمید واژه جنین چنین تعریف شده است: «واژه جنین به معنی هر چیز پوشیده و مستور تا زمانی که در شکم مادر است و زائیده نشده، آمده که جمع آن اجنه است.»^۱

در فرهنگ معین نیز مفهوم واژه جنین چنین بیان شده است: «هر چیز پوشیده و مستور، موجودی که پس از لقاح تخمک به وسیله اسپرماتوزوئید و پس از تقسیمات اولیه، سلول تخم حاصل می شود ولی هنوز دوران رشد خود را در داخل تخمک یا رحم مادر (یا کیسه جنینی در گیاهان) می گذارند.»^۲

۱-۱-۱-۲- مفهوم فقهی

جنین کلمه ای عربی می باشد. موارد تعریف و بیان مفهوم جنین در مدارک فقهی نادر است و اغلب فقها در بحث مربوط به جنین به ذکر حالات مختلف آن در رحم مادر و میزان دیه هر یک می پردازند.

در کتاب شرح و ترجمه تبصره علامه در تعریف جنین، چنین آمده است: «جنین از اجتنان، که معنای آن مستور بودن است، مأخوذ می شود و فعیل به معنای مفعول است. (مستور در رحم).»^۳

شهید ثانی در کتاب لمعه تعریف جنین را چنین آورده است: «و هو الحمل فی بطن امه و سمی

۱- حسن عمید، «فرهنگ عمید»، چاپ هشتم، سازمان انتشارات جاویدان، ۱۳۵۴، ص ۳۶۳.

۲- محمد معین، «فرهنگ فارسی معین»، جلد اول، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۶۴، ص ۱۲۴۷.

۳- زین العابدین ذوالمجدین، «ترجمه و شرح تبصره علامه»، جلد دوم، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۲۹، ص ۶۷۲.

به لاستتاره فیه من الاجتنان و هو الستر فهو بمعنی المفعول.^۱ یعنی جنین همان حمل است در بطن مادرش و به خاطر استتار آن در شکم مادر به این نام خوانده می شود ، از ریشه اجتنان به معنای پوشش مشتق شده و آن به معنای مفعول استعمال می شود.

در زیر ضمیر «هو» که بازگشت آن به واژه جنین می باشد ، چنین آمده است : «ای جنین و زان فعیل بمعنی المفعول ای المجنون کجریح بمعنی المجروح و قتیل بمعنی المقتول و معناه المستور ، و مخفیا فی البطن و منه قوله تعالی : فلما جن علیه الیل رای کوکبا ، ای فلما ستر علیه الیل.»^۲ یعنی جنین بر وزن فعیل به معنای مفعولی است مثل مجنون و مانند جریح به معنای مجروح و قتیل به معنای مقتول همچنین جنین به معنای «پوشیده شده» نیز به کار می رود. زیرا که جنین ، پوشیده و مخفی شده است در شکم و از جمله خداوند متعال می فرمایند پس آن گاه که شب او را پوشاند ستاره را دید ، یعنی آنگاه که شب او را فرا گرفت.»

۱-۱-۱-۳- مفهوم حقوقی

با بررسی قوانین جزایی و سایر قوانین قبل از انقلاب اسلامی و بعد از آن ملاحظه می شود که قانونگذار با وجود استفاده مکرر از واژه جنین و تعیین عناوینی بر اساس طول عمر آن ، تعریفی از جنین ارائه نکرده است و در قوانین جزایی تنها اقسام آن را بیان و میزان مجازات هر

۱- محمدبن جمال الدین مکی العاملی ، «اللمعه الدمشقیه» ، تصحیح و تعلیق سید محمد کلانتر ، جلد دهم ، نجف اشرف ، منشورات جامعه النجف الدینیة ، ۱۳۹۰ ه. ق. ، صص ۲۸۹-۲۸۸ .

۲- همان ، ص ۲۸۹ .